

Krajské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
51. ročník, školský rok 2022/2023
Písomný test pre kategóriu E – ZŠ (8. a 9. ročník) a OG (3. a 4. ročník)
 *Monotematikus és elméleti rész - feladatok

Név:
 Iskola: Osztály:
 Elért pontszám: Ebből a monotematikus részben elért pontszám (*):

1. *Az alábbi többirányú rejtvényben keresd meg és húzd át azoknak a híres utazóknak és felfedezőknak a nevét, akiket a rejtvény után közölt jellemzők meghatároznak. Az egyes neveket tüntesd fel a megfelelő helyen.

G	R	K	Ó	P	F	M	Ó
R	K	E	O	I	C	A	P
K	O	L	U	M	B	U	S
U	O	E	G	U	S	T	O
S	C	O	T	T	B	E	T
H	I	L	L	A	R	Y	K
Ň	O	V	E	S	K	Ý	A
T	D	L	O	B	M	U	H

- a) Híres tengeri utazó, ő nevezte el az indiánokat indiánoknak.
- b) A 18. században elsőként lépte át a déli sarkkört.
- c) A mongol kán követe volt.
- d) Bebizonyította, hogy az Antarktisz nem gleccser, hanem szárazföld.
- e) Új-zélandi hegymászó, aki 1953-ban lett híres Ázsiában.
- f) Német tudós és utazó, akit a modern földrajz megalapítójaként tartanak számon.
- g) Kassai (Košice) hegymászó, aki oxigénpalack nélkül megmászta a Mount Everestet.
- h) Szlovákiai geográfus és utazó, aki a 20. században az összes világrészt meglátogatta.
- i) A 18. században feldolgozta a szlovákiai székhelyek földrajzi, történeti és természeti sajátosságait.

- j) A ki nem húzott betűk egy híres szlovákiai utazó nevét adják. **[Szlovákul!]** Írd le a nevét a titulussal együtt, amit Mária Terézia adományozott neki:

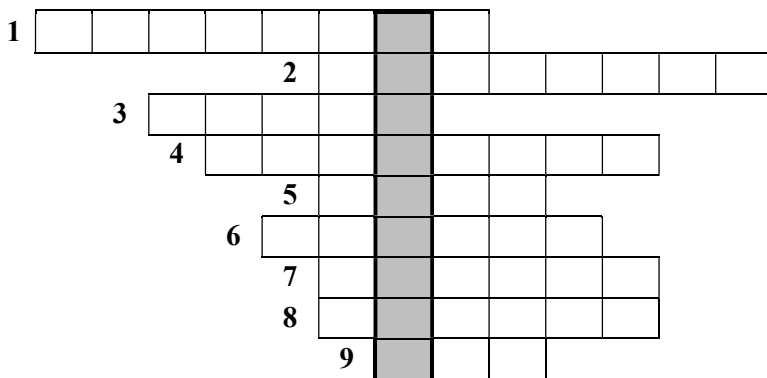
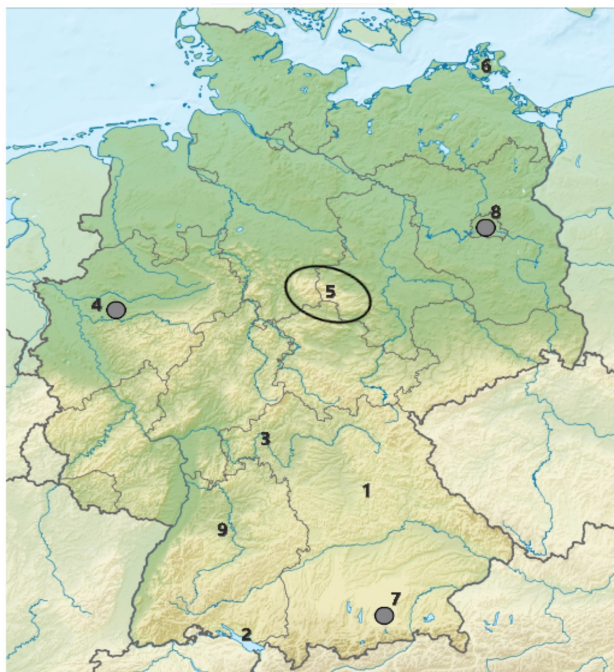
Olvasd el az alábbi állításokat, amelyek a fenti utazóval kapcsolatosak. Az igaz állításokat jelöld ✓, a hamisakat ✗ jellel.

k)	Útjai során bejárta Európát, Ázsiát, Afrikát és Amerikát.
l)	A francia hadseregben magas katonai rangot ért el.
m)	A mai Szlovákia területén született és itt is halt meg.
n)	Afrikai rabszolgákkal kereskedett.
o)	Utazásait az <i>Emlékiratok</i> című művében írta le.

2. *Az alábbi szövegben, amely az egyik legrégebbi földrajztudósról szól, válaszd ki és karikázd be az egyes mondatokban a helyes lehetőségeket.

Klaudiosz **Ptolemaiosz** / **Püthagorasz** / **Platón** híres ókori matematikus, asztronómus és földrajztudós volt. A város alapján, ahol élt és dolgozott a(z) **alexandriai** / **athéni** / **bizánci** jelzővel is szokták emlegetni. Azt vallotta, hogy a világmindenség központja a **Föld** / **Nap** / **Sarkcsillag**. Abból indult ki, hogy a Föld **a teknősbéka páncéljához hasonló alakú** / **gömbölyű** / **lapos**. Több **bolygót** / **csillagképet** / **üstököst** is elnevezett.

3. Az alábbi, **szlovákul kitöltendő** rejtvény megfejtését használd abban a mondatban, amely az egyik legnagyobb németországi várost jellemzi. Találd ki, melyik ez a város, és a nevét írd be a térkép melletti mondatba.

- 1 – szövetségi tartomány
- 2 - tó
- 3 - folyó
- 4 - város
- 5 - hegység
- 6 - sziget
- 7 - város
- 8 - város
- 9 - folyó

A-i kikötő már fél évszázada a legnagyobb európai (megfejtés)-kikötők közé tartozik.

4. Minden sorban tedd a megfelelő helyre az „X” jelet aszerint, hogy az adott tulajdonság Németországot, Ausztriát, Svájcot vagy közülük egyiket sem jellemzi.

Jellemző:	N	A	S	egyik sem
nem EU-tagállam				
1990-ig két különálló állam volt				
a Vöröskereszt megalapítása				
kantonokra oszlik				
több, mint 100 millió lakos				
állampolgárai alkotják azt a gárdát, ami a pápát védi				
nincs atomerőműve				
nincs alföldje				
az ország lakosságának egyötöde a fővárosban él				

5. A tanító néni a földrajz órán rövid, tíz pontot érő dolgozatot íratott. A feladat így szólt:

Írd le: a) a Svájcban használt **4** hivatalos **nyelvet**,
 b) a **3** legnagyobb svájci **várost**,
 c) **2** Svájcban eredő tetszőleges, jelentős **folyót**,
 d) **1** tetszőleges nagy **tavat**, amelyen áthalad a svájci határ.

Oldd meg a feladatot!

- a) 4 nyelv:,,,
- b) 3 város:,,
- c) 2 folyó:,
- d) 1 tó:

6. Az alábbi kérdések és válaszok a sztyeppekről szólnak. Karikázd be a helyes válaszok előtti betűket!

I. Miért nem nőnek a sztyeppeken fák?

- a) az ember kiirtotta őket, hogy a helyükön mezők legyenek
- b) a fák növekedéséhez túl alacsony az átlagos hőmérséklet
- c) nincs elegendő nedvesség a fák növekedéséhez

II. Melyik kijelentés jellemzi legjobban a sztyeppek éghajlatát?

- a) forró, száraz nyarak és nagyon hideg telek
- b) mérsékelt telek és nyarak
- c) mérsékelt esős nyarak és jelentős mennyiségű hóval borított telek

III. Melyik államokban található a pampák?

- a) Magyarország, Oroszország, Ukrajna
- b) Argentína, Uruguay és Brazília
- c) Új-Zéland Déli-szigetén

IV. A prérík tipikus patásai:

- a) amerikai bölény és villásszarvú antilop
- b) szajga és prsevalszkij-ló
- c) jávorszarvas és európai bölény

V. Nem található sztyepp

- a) Mongóliában
- b) Ausztráliában
- c) Kanadában

7. Alkoss helyes párokat: a jelentős folyókhoz rendelj jelentős kikötőket!

A - Duna	1 - Lyon
B - Volga	2 - Belgrád
C - Odera	3 - Szamara
D - Rajna	4 - Rotterdam
E - Rhône	5 - Szczecin

A helyes párok: A -, B -, C -, D -, E -

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzent: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Preklad: RNDr. Ferenc Zirig

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2023